

Rešitve

Radovednih pet

Marijanca Cuderman

Z glavo na kolo

Priročnik za pripravo
na kolesarski izpit

ROKUS

Klett

Oprema kolesa

Stran 4

Jaka: »**Za vsak kos obvezne opreme utemelji, zakaj je za varno kolesarjenje nujno potreben.**«

Brezhibno delujoče zavore so potrebne za varno zaustavitev kolesarja.

Svetlobna oprema kolesa (bela sprednja luč, rdeča zadnja luč, zadnji odsevnik rdeče barve, rumeni odsevniki na pedalih in rumeni bočni odsevniki) oddaja ali odbija svetlobo. Zaradi nje je kolesar bolj viden, kar je še posebej pomembno ponoči in ob zmanjšani vidljivosti (mrak, megla, dež).

Z zvoncem kolesar ostale udeležence (običajno pešce) opozori na svojo prisotnost.

KOLO Z OBVEZNO OPREMO

V krožce vpiši ustrezne številke posameznih delov obvezne opreme kolesa.

Varna vožnja

Stran 7

Ne smemo ...

Zala: »**Razloži, zakaj so takšna ravnanja lahko nevarna.**«

Vožnja v napačno smer je zelo nevarna, saj nas lahko vozniki še hitreje spregledajo. Vozniki ne pričakujejo, da bo kolesar pripeljal iz napačne smeri, in na to niso pozorni.

Po cesti ne divjamo in ne vijugamo, saj s tem ogrožamo sebe in druge udeležence v prometu.

Če med vožnjo telefoniramo, lahko kolo upravljamo samo z eno roko, hkrati pa ne moremo dobro opazovati prometnih razmer okoli sebe, saj smo osredotočeni na pogovor. Pri poslušanju glasbe ravno tako ne moremo pozorno spremljati in poslušati dogajanja okoli sebe. Ne bomo slišali npr. približevanja vozil od zadaj, morebitnega zaviranja vozil, zavijanja siren vozil na nujni vožnji ...

Če na kolesu (npr. na prtljažniku) peljemo še koga, postane kolo manj stabilno in možnost padca je večja.

Prometna pravila ne dovoljujejo vožnje kolesarjev drug ob drugem in to moramo upoštevati. S tako vožnjo ogrožamo sebe in tudi druge udeležence v prometu.

Obešanje na druga vozila je nevarno, saj lahko vozilo nenadoma zavre, pospeši ali zavije – in kolesar se bo težko izognil padcu.

Kolesar na prtljažniku lahko vozi prtljago, vendar ta ne sme biti pretežka in ne sme segati čez rob kolesa, tako da bi kolesarja ovirala pri vožnji. Če prtljage ne namestimo pravilno (če jo npr. obesimo na krmilo ali namestimo tako, da se lahko zaplete med napere), lahko zaradi tega pademo.

Prometni znaki

Strani 8 in 9

Filip: »**Pri vsakem znaku razmisli, kaj nam sporoča in kako moramo ravnati.**«

Znaki za nevarnost: zmanjšamo hitrost in se pripravimo na nevarnost, ki nam jo prometni znak napoveduje.

Znaki za prepovedi in omejitve: upoštevamo prepoved ali omejitev, ki nam jo prometni znak sporoča.

Znaki za obveznost: upoštevamo obveznost, ki nam jo prometni znak sporoča.

Znaki za obvestila: pozorni smo na obvestilo, ki nam ga prometni znak sporoča.

Dopolnilne table: dopolnjujejo in razširjajo pomen prometnih znakov.

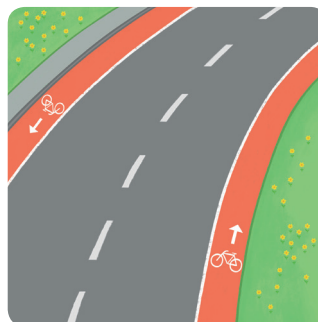
Najpomembnejši dopolnilni tabli za kolesarje sta:

- tabla z znakom kolesa, ki pomeni, da prometni znak velja samo za kolesarje;
- tabla z dvema nasproti usmerjenima puščicama, ki označuje dvosmerno kolesarsko stezo.

OZNAČBE NA CESTIŠČU

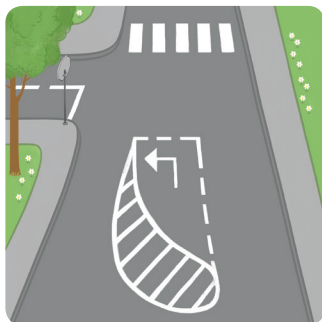
Stran 10

Neža: »**Oglej si primere označb na slikah. Razloži, kaj nam sporočajo in kako moramo ob njih ravnati.**«

Kolesar vozi po kolesarskem pasu v smeri, ki jo nakazujejo talne oznake (puščice). Kolesarski pas in vozišče sta ločena z neprekinjeno črto, preko katere kolesar ne sme zapeljati. Pločnik je namenjen pešcem in po njem kolesarji ne smejo voziti. Vozila vozijo po vozišču. Ker je sredina vozišča označena s prekinjeno

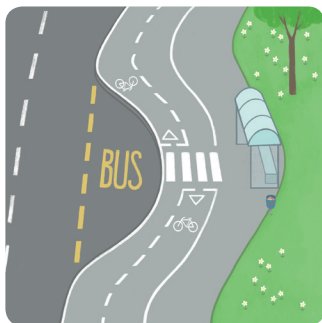
vzdolžno črto, preko nje (npr. pri prehitevanju) lahko zapeljejo.

Ker kolesarska pot ali steza ni na voljo, kolesar vozi po desnem robu vozišča, ne več kot 1 meter od roba. Udeleženci v prometu, ki želijo zaviti levo, morajo svojo namero pravočasno nakazati (vozila z levim smernikom, kolesar z iztegnjeno levo roko).

Pri razvrščanju na levi razvrstilni pas se je prepovedano voziti po polju za usmerjanje prometa ali se na njem ustavljati.

Prehod za pešce označuje mesto, kjer pešci prečkajo cesto. Na prehodu imajo pešci prednost pred vsemi ostalimi udeleženci. Če pešec čaka pri prehodu ali ga že prečka, moramo obvezno ustaviti in mu dati prednost. Pred neprekinjeno črto pri znaku »ustavi« se moramo obvezno ustaviti, tudi če v križišču ni drugih vozil.

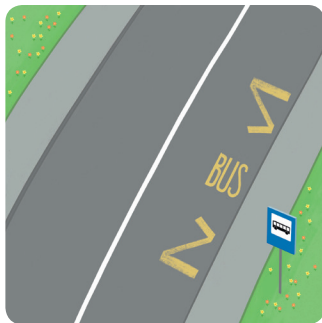

Kolesarji imajo na voljo dvosmerno kolesarsko stezo. Kolesar mora voziti po svojem pasu in v ustrezno smer. Prehitevanje na kolesarski stezi je dovoljeno, če to dopuščajo označbe (vzdolžna prekinjena črta) in če ni nasproti vozečih kolesarjev. Preko

neprekinjene vzdolžne črte, ki ločuje kolesarsko stezo od pločnika, kolesar ne sme zapeljati.

Ko se kolesar približuje prehodu za pešce, mora zmanjšati hitrost. Če so na prehodu pešci, mora pred prehodom pri neprekinjeni črti ustaviti in počakati na prosto pot.

Avtobusno postajališče je namenjeno ustavljanju avtobusov. Z rumeno črtkano črto je ločeno od vozišča. Ostala vozila se na postajališču ne smejo ustavljati.

Pločnik je namenjen pešcem, zato kolesar vozi po desnem robu vozišča, ne več kot 1 meter od roba. Avtobusno postajališče je v tem primeru na vozišču. Kadar na postajališču ni avtobusa, kolesar nadaljuje vožnjo ob robu vozišča (čez rumene oznake lahko

zapelje). V primeru, da je na postajališču avtobus, mora kolesar ustaviti in počakati, da avtobus odpelje, saj mu mimovožnjo prepoveduje neprekinjena vzdolžna črta na sredini vozišča.

Vključevanje v promet

Stran 13

Neža: »**Naštej, kaj vse se lahko zgodi, če z dvorišča neposredno zapeljemo na cesto.**«

Če z dvorišča neposredno na cesto zapeljemo preko pločnika, s takšnim ravnanjem ogrožamo pešce. Hkrati ogrožamo tudi sebe, saj se ne moremo dovolj dobro prepričati, ali je pot prosta. Ravno tako vozniki na vozišču ne pričakujejo, da jim bo s strani nenadoma pripeljal kolesar, zaradi česar ne morejo dovolj hitro zmanjšati hitrosti ali ustaviti vozila.

Jaka: »**Nikoli se ne vključuj v promet na nepreglednem mestu. Utemelji, zakaj.**«

Na nepreglednem mestu ne moremo ustrezno oceniti, ali je cesta prosta, in med našim vključevanjem lahko pripelje kakšno vozilo. Ravno tako nas vozniki ne bodo pravočasno opazili in ne bodo prilagodili hitrosti vožnje.

Mimovožnja in prehitevanje

Stran 15

Neža: »**Razloži, zakaj sta situaciji, ki ju omenja Filip, nevarni.**«

Če vidimo, da so v avtomobilu, ki stoji ob robu vozišča, potniki, moramo biti še posebej previdni. Potniki se včasih ob odpiranju vrat ne prepričajo, ali to lahko varno storijo. Kolesar, ki pripelje mimo, lahko trči v vrata avtomobila ali osebo, ki izstopi iz njega. Ravno tako se lahko zgodi, da se voznik avtomobila ne prepriča, ali ima prosto pot, in spelje. Kolesar naj zato zmanjša hitrost in avto obvozi previdno in ob večji bočni razdalji.

Zavijanje desno

Stran 16

Zala: »**Ali lahko zaviješ desno, če vidiš katerega od teh dveh znakov?**«

Ne, ker nam prvi znak (prepovedano zavijanje v označeno smer) prepoveduje zavijanje desno, pri drugem znaku (dovoljene smeri) pa sta dovoljena samo vožnja naravnost ali zavijanje levo.

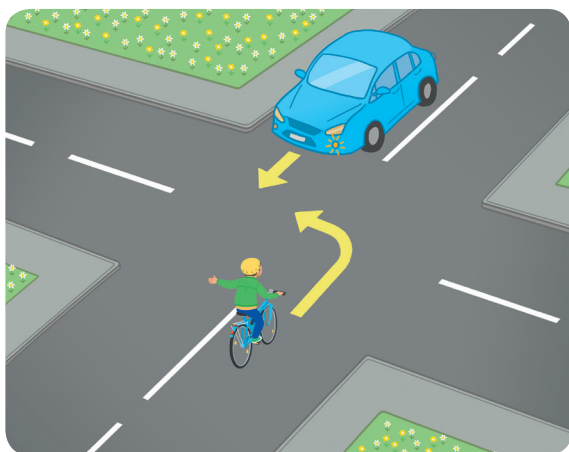
Prometna pravila

V KRIŽIŠČU ENAKOVREDNIH CEST

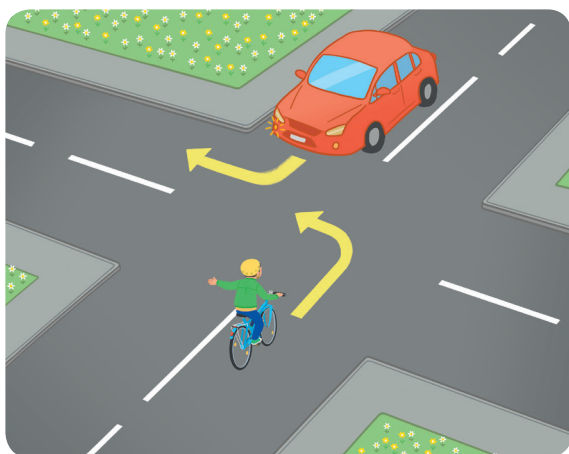
Pravilo srečanja

Stran 19

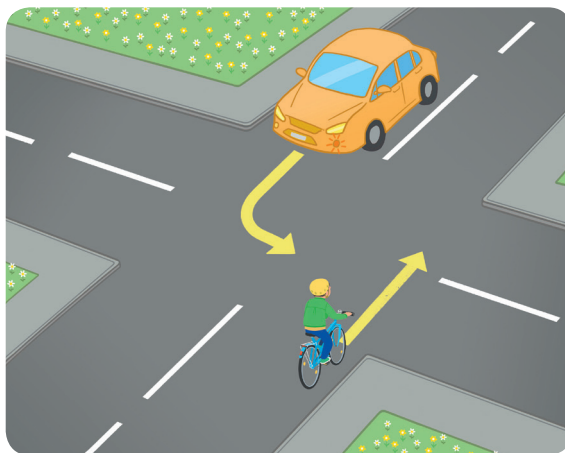
Oglej si narisane prometne situacije in utemelji, zakaj velja zapisana prednost.

Med avtomobilom in kolesarjem velja pravilo srečanja. Ker avtomobil vozi naravnost, kolesar pa zavija levo, ima prednost avtomobil.

Med avtomobilom in kolesarjem velja pravilo srečanja. Ker avtomobil zavija desno, kolesar pa zavija levo, ima prednost avtomobil.

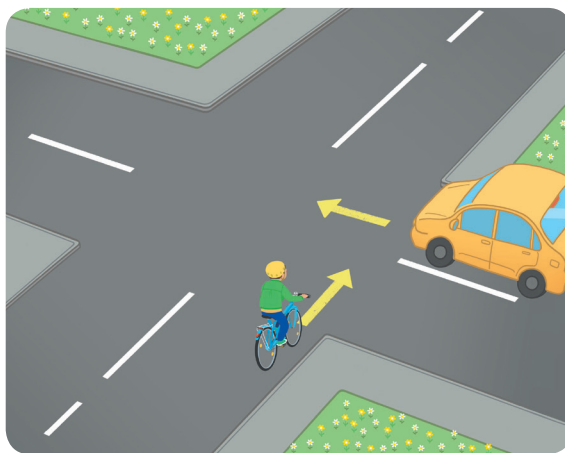
Med avtomobilom in kolesarjem velja pravilo srečanja. Kolesar vozi naravnost, avtomobil pa zavija levo. Prednost ima kolesar.

V KRIŽIŠČU ENAKOVREDNIH CEST

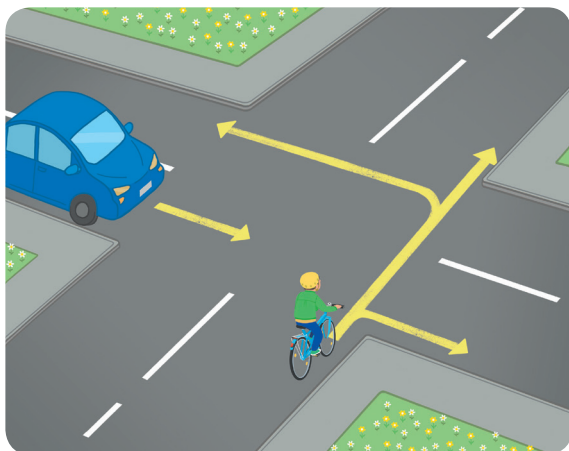
Desno pravilo

Stran 20

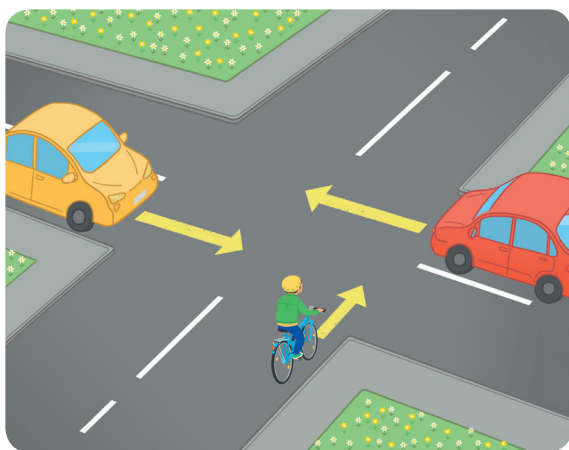
Za vsak prikazani primer razmisli, zakaj velja zapisana prednost.

Med kolesarjem in avtomobilom velja desno pravilo. Avtomobil prihaja s kolesarjeve desne strani, zato ima prednost.

Med kolesarjem in avtomobilom velja desno pravilo. Kolesar je na avtomobilovi desni strani, zato ima prednost pred njim ne glede na to, kam bo peljal.

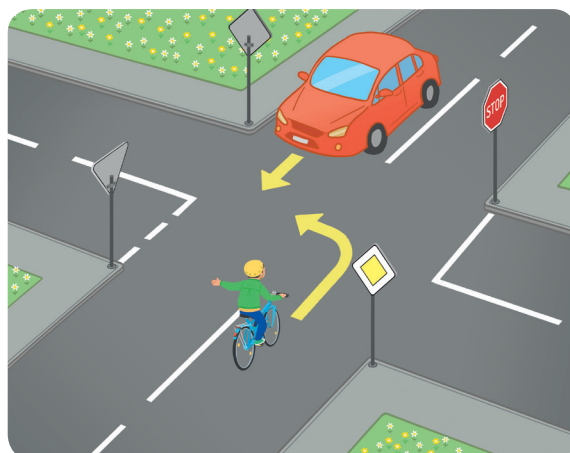
Prvi lahko pelje rdeči avtomobil, saj na svoji desni nima nikogar. Zatem lahko pelje kolesar in šele na koncu rumeno vozilo. V tem primeru dvakrat velja desno pravilo.

Cof: »Razmisli, kaj se zgodi, če v takšno križišče pripeljejo vsak s svoje strani štirje udeleženci hkrati.«

Kadar pride do takšne situacije, se morajo vsi udeleženci najprej ustaviti in se nato dogovoriti, kdo bo križišče prevozil prvi. Pri nadaljnjem razvrščanju upoštevajo desno pravilo.

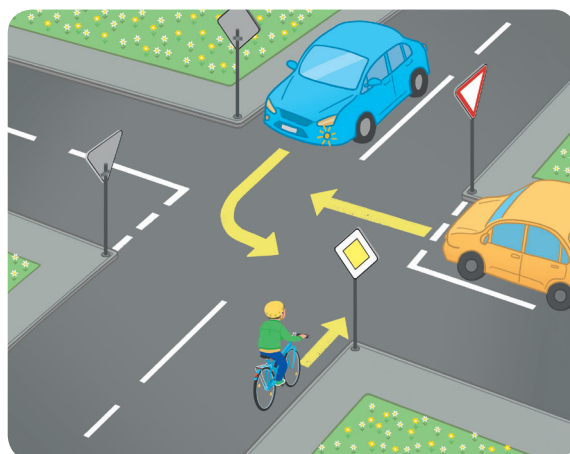
KRIŽIŠČE, KJER JE PROMET UREJEN S PROMETNIMI ZNAKI

Stran 22

Povej, zakaj ima avtomobil prednost pred kolesarjem.

Med avtomobilom in kolesarjem velja pravilo srečanja. Ker avtomobil vozi naravnost, kolesar pa zavija levo, ima prednost avtomobil.

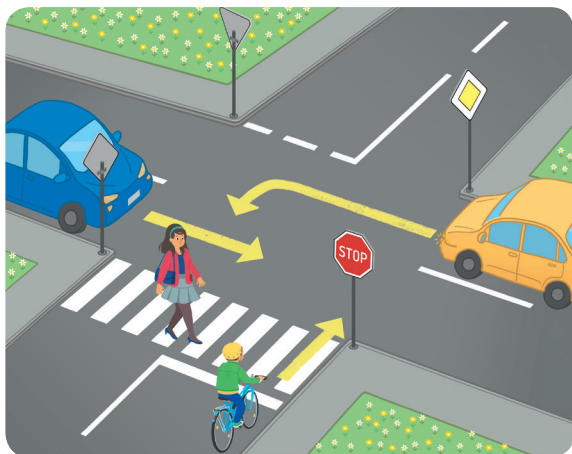

Zakaj nima rumeno vozilo prednosti pred modrim avtomobilom in kolesarjem?

Rumeno vozilo pred kolesarjem in modrim vozilom nima prednosti, ker je na neprednostni cesti.

Navedi, v kakšnem vrstnem redu morajo udeleženci prevoziti križišče.

Križišče najprej prevozi kolesar, nato modro vozilo in na koncu še rumeno vozilo.

Katero pravilo velja med avtomobiloma?

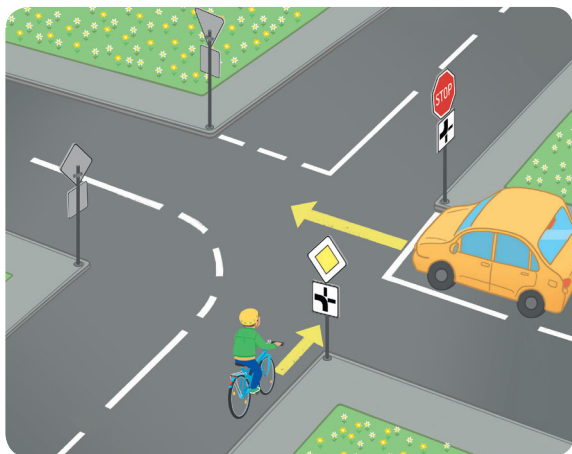
Obe vozili sta na prednostni cesti, zato med njima velja pravilo srečanja.

Navedi, v kakšnem vrstnem redu se bodo udeleženci razvrstili skozi križišče.

Najprej pot nadaljujeta pešec in modri avtomobil, saj drug drugega ne ovirata. Ko ima rumeni avtomobil prosto pot, križišče prevozi ta. Kot zadnji je na vrsti kolesar.

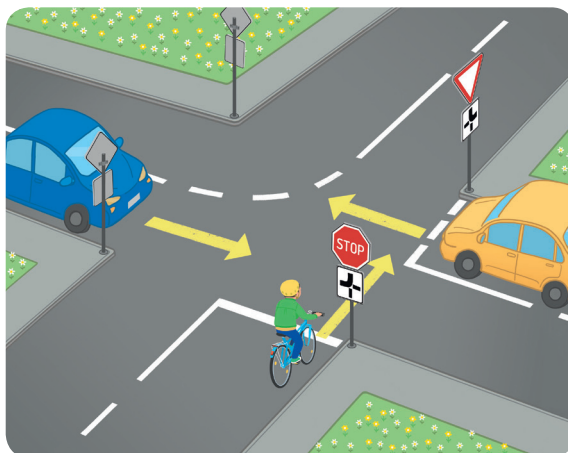
KRIŽIŠČE, KJER PREDNOSTNA CESTA ZAVIJE

Stran 23

Utemelji, zakaj v tem primeru ne velja desno pravilo.

Desno pravilo ne velja, ker cesti, na katerih sta kolesar in avtomobil, nista enakovredni. Kolesar je na prednostni cesti, avtomobil pa na neprednostni cesti. Prednost ima zato kolesar.

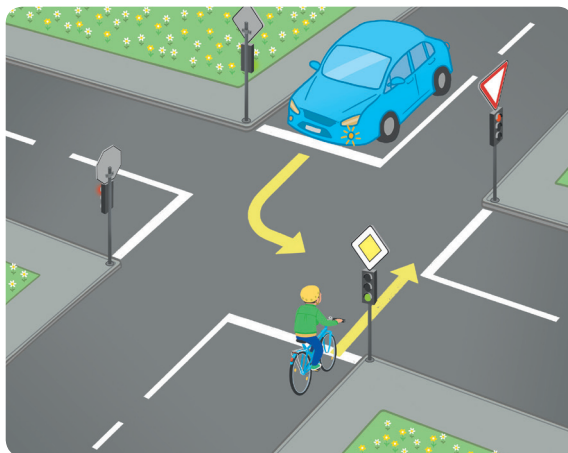

Razmisli, zakaj lahko najprej pelje modro vozilo.

Najprej pelje modro vozilo, ker je na prednostni cesti. Tako kolesar kot rumeno vozilo sta na neprednostni cesti. Med njima velja desno pravilo.

SEMAFORIZIRANO KRIŽIŠČE

Stran 24

Zakaj lahko kolesar prvi prevozi križišče?

Kolesar lahko pelje prvi, ker med njim in modrim avtomobilom velja pravilo srečanja.

Prednost vozil na nujni vožnji

Zala: »Znaš povedati, katera vozila so to?«

Vozila na nujni vožnji so:

- vozila s prednostjo; opremljena so z dvema utripajočima modrima lučema (policajska vozila, gasilska vozila, vozila nujne medicinske pomoči, intervencijska vozila slovenske vojske);
- vozila za spremstvo; prvo vozilo v koloni ima eno modro in eno rdečo utripajočo luč, zadnje vozilo pa eno modro in eno zeleno utripajočo luč.

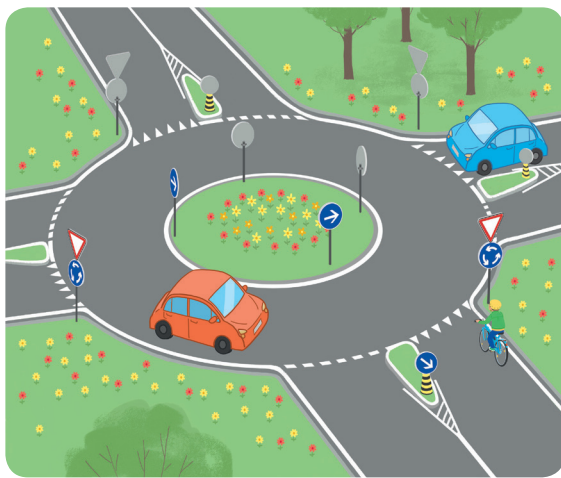
KROŽNO KRIŽIŠČE (KROŽIŠČE)

Stran 25

Promet v krožnem križišču poteka v smeri, nasprotni od smeri urnega kazalca. Znaš utemeljiti, zakaj?

Promet poteka v smeri, nasprotni od smeri urnega kazalca, ker vozimo po desni strani ceste.

V državah, kjer vozijo po levi strani ceste, promet v krožišču poteka v smeri urnega kazalca. Te države so npr. Velika Britanija, Irska, Avstralija, Nova Zelandija, Indija, Indonezija, Tajska, Japonska ...

Ali bi kolesar lahko zapeljal v krožišče, če bi imel rdeči avtomobil prižgan desni smernik?

Če bi imel rdeči avtomobil prižgan desni smernik, bi kolesar lahko zapeljal v krožišče, vendar bi se moral prej prepričati, da bo avtomobil krožišče na izvozu tudi res zapustil.

Preizkus znanja

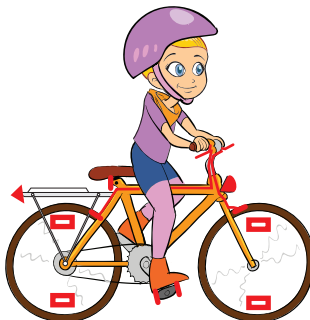
Strani 29–34

Naloge so izbrane tako, da povzamejo temeljno snov, ki jo morajo učenci poznati, preden se lotijo opravljanja teoretičnega dela kolesarskega izpita. Predlagamo, da preizkus znanja uporabite šele, ko z učenci predelate vso učno snov. Rezultati bodo pokazali, kako dobro učenci že poznajo prometna pravila in predpise.

V nadaljevanju boste poleg rešitev nalog našli tudi navodila za točkovanje. Skupno število točk pri preizkusu znanja je 50. Učenci, ki dosežejo vsaj 47 točk, prejmejo nalepko za kolo s podobo Cofa.

Učenci, ki ne dosežejo zadostnega števila točk, naj imajo možnost ponovnega reševanja testa. Preizkus znanja je objavljen tudi na spletni strani www.radovednih-pet.si (Dodatno gradivo). Ko ocenite, da učenci, ki niso dosegli zadostnega števila točk, snov dovolj dobro poznajo, naloge natisnite in učencem omogočite, da ponovno preizkusijo svoje znanje in si prislužijo nalepko.

1. Ali ima Zala na kolesu vso obvezno opremo? Doriši in napiši, kaj manjka.

1. prednja in zadnja zavora
2. bela sprednja luč
3. rdeča zadnja luč
4. zadnji odsevnik rdeče barve
5. rumeni odsevniki na pedalih
6. rumeni bočni odsevniki
7. zvonec

Točkovanje: Za vsak pravilno naveden del predpisane opreme prejme učenec 0,5 točke. Za ustrezno dopolnitev ilustracije prejme še 0,5 točke.

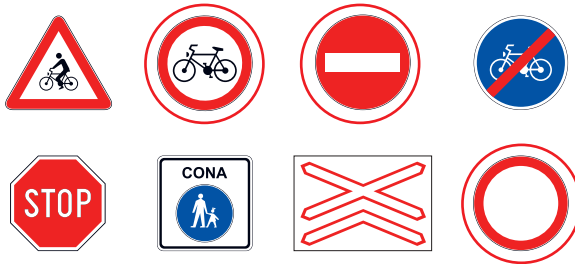
2. Družina pri kolesarjenju ne upošteva priporočil o varni vožnji. Naštej vsaj tri stvari, ki jih delajo narobe.

- Ne uporabljajo čelad.
- Vozijo se drug ob drugem.
- Deček ima neustrezno nastavljeno višino sedeža oz. preveliko kolo.
- Starši so neustrezno obuti.
- Kolesa nimajo obvezne opreme.

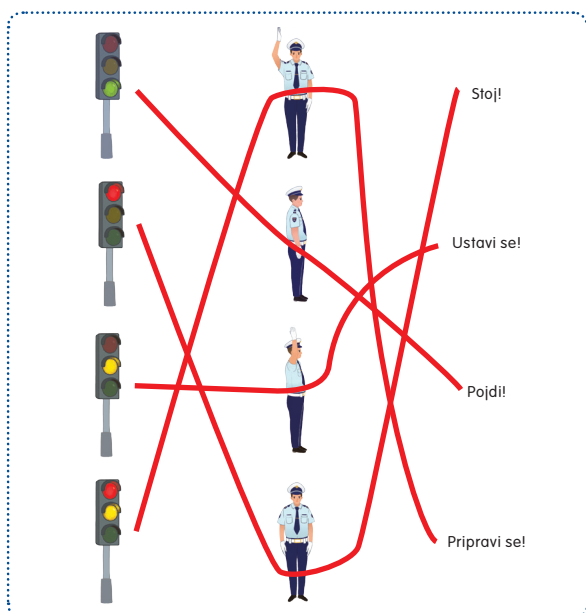
Točkovanje: Za vsako navedeno nepravilnost prejme učenec 1 točko.

3. Obkroži znake, ki kolesarjem prepovedujejo vožnjo.

Točkovanje: Za vsak pravilno obkrožen prometni znak prejme učenec 1 točko. Za vsak napačen obkrožen znak se mu 0,5 točke odšteje.

4. Kaj spada skupaj? Poveži.

Točkovanje: Za vsako pravilno povezano trojko prejme učenec 1 točko.

5. Oglej si sliko in napiši, kako se pravilno vključimo v promet.

- 1 Kolo potiskamo do roba vozišča.
- 2 Preverimo, ali je vozišče prazno. Kolo v smeri vožnje postavimo ob robnik oziroma na rob vozišča in sedemo nanj.
- 3 Pogledamo nazaj čez levo ramo in še enkrat preverimo, ali je pot prosta.
- 4 Vključevanje nakažemo z levo roko.
- 5 Če je pot prosta, z obema rokama primemo krmilo in se odpeljemo.

Točkovanje: Za vsako ustrezno opisano dejanje učenec prejme 1 točko.

6. Preberi trditve. Krožce pred pravilnimi trditvami pobarvaj zeleno, pred napačnimi pa rdeče.

- ☒ Če cesto prečkamo na prehodu za pešce, moramo sestopiti s kolesa in cesto prečkati peš.
- ☐ Če imamo na kolesu prtljajnik, je dovoljeno na njem prevažati sopotnika.
- ☐ Če ni na voljo kolesarske steze, vozimo po pločniku.
- ☐ Kadar dežuje, se na kolesu lahko peljemo z dežnikom v roki.
- ☒ Kadar se nam približuje vozilo s prednostjo, se umaknemo na rob in po potrebi ustavimo.
- ☐ V napačno smer se je dovoljeno voziti, če imamo zaradi tega krajšo pot.

Točkovanje: Za vsak ustrezno pobarvan krožec prejme učenec 1 točko.

7. Kako ravnamo ob spodnjem znaku? Obkroži pravilen odgovor.

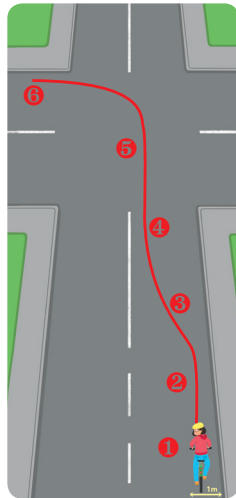

- a) Vožnje ne smemo nadaljevati, saj znak prepoveduje vožnjo vsem vozilom.
- ☒ b) Pred znakom moramo vedno obvezno ustaviti.
- c) Pred znakom ustavimo v primeru, da križišče ni prazno.
- č) Znak je namenjen samo voznikom, zato kolesarji lahko nadaljujemo vožnjo.

Točkovanje: Za pravilen odgovor prejme učenec 4 točke. Če obkroži napačen odgovor ali več odgovorov, prejme 0 točk.

8. Kolesar bi rad zavil levo. Ugotovi pravi vrstni red dejanj in jih oštevilči s številkami od 1 do 6. Na sliki nariši kolesarjevo pot in ob njo na ustrezno mesto zapiši številko vsakega dejanja.

- 4 Upočasnimo vožnjo. Če je treba, ustavimo.
- 2 Nakažemo spremembo smeri z odročeno levo roko in še enkrat pogledamo nazaj.
- 1 Pogledamo nazaj čez levo ramo in se prepričamo, da je vozišče za nami prosto.
- 3 Razvrstimo se.
- 6 V loku zavijemo k desnemu robu in ob njem nadaljujemo vožnjo.
- 5 Če lahko varno zavijemo, zapeljemo v križišče. Mimo pustimo vozila, ki imajo prednost.

Točkovanje: Za vsako ustrezno oštevilčeno dejanje prejme učenec 0,5 točke. Za pravilno narisano pot kolesarja prejme 1 točko ter za oštevilčenje dejanj na sliki 1 točko.

9. Pripeljali smo do železniškega prehoda. Luči na znaku utripata, zapornici sta dvignjeni. Napiši, kako moramo ravnati.

Kadar luči izmenično utripata, se moramo pred prehodom obvezno ustaviti, tudi če zapornica še ni spuščena. Prehod lahko prečkamo šele, ko se zapornica dvigne in luči nehata utripati.

Točkovanje: Za pravilen odgovor učenec prejme 2 točki.

10. Ali je trditev pravilna? Obkroži.

Promet v krožnem križišču poteka v smeri urnega kazalca.	DA ☒ NE
Vozila, ki so že v krožišču, imajo prednost pred nami.	DA ☒ NE
V krožišče zapeljemo brez nakazovanja smeri.	DA ☒ NE
Vozila, ki se vključujejo v krožišče, imajo prednost pred kolesarjem, ki je že v krožišču.	DA ☒ NE
Preden zapustimo krožišče, moramo to nakazati z odročeno levo roko.	DA ☒ NE
Če je krožišče opremljeno s kolesarsko stezo, vozimo po njej.	DA ☒ NE

Točkovanje: Za vsak pravilen odgovor prejme učenec 1 točko.

11. Oglej si prometne situacije in odgovori na vprašanja.

Kdo ima prednost?

Prednost ima kolesar.

Katero pravilo velja med udeležencema?

Med udeležencema velja pravilo srečanja.

Kdo prevozi križišče zadnji?

Zadnji prevozi križišče kolesar.

Katero pravilo velja med udeleženci?

Med udeleženci velja desno pravilo.

Kdo ima prednost?

Prednost ima kolesar.

Zakaj?

Ker med udeležencema velja pravilo srečanja.

Točkovanje: Za vsak pravilen odgovor prejme učenec 1 točko.

Navedi, v kakšnem vrstnem redu morajo udeleženci prevoziti križišče.

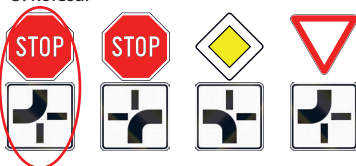
1. **kolesar**
2. **modri avtomobil**
3. **rdeči avtomobil**

Točkovanje: Za pravilno naveden vrstni red udeležencev prejme učenec 1 točko.

Obkroži, kateri prometni znak vidi kolesar, če vemo, da so udeleženci križišče prevozili v naslednjem vrstnem redu:

1. modri avtomobil
2. rumeni avtomobil
3. kolesar

Točkovanje: Za pravilno izbiro znaka prejme učenec 1 točko. Če učenec izbere napačen znak ali več znakov, prejme 0 točk.